

Muhuulane

Nr 4 (341)

Aprill 2018 (jürikuu)

Muhu leht

6. aprillil kl 19

Kinoõhtu

“SELTISIMEES LAPS”
Hellamaa külakeskuses.
Pilet 4 eurot

2018. aasta hajaasustuse programm

2018. aasta Hajaasustuse programm on kuulutatud avatuks alates 9. aprillist 2018. Taotlusi saab esitada Muhu Vallavalitsusele **kuni 11.6.2018** (k.a).

Programmi eesmärgiks on hajaasustusega maapiirkonnas elavate perede elutingimuste parendamine. Taotlejaks saab olla füüsilise isik, kelle rahvastikuregistri järgne ja alaline elukoht on käesoleva aasta 1. jaanuari seisuga Muhu vallas asuv majapidamine, millele toetust taotletakse.

Toetatavaid valdkondi on neli:
* veesüsteemid,
* kanalisatsioonisüsteemid,
* juurdepääsuteed,
* autonoomsed elektrisüsteemid.

Mitmele valdkonnale toetust taotledes tuleb esitada taotlus iga valdkonna kohta eraldi. Maksimaalne toetus ühele majapidamisele on 6500 eurot.

Muhu vallas on programmi kontaktisik Piret Lang, tel 453 0681, e-post: keskkond@muhu.ee

Programmdokumendiga saab tutvuda ja vormikohased taotlused on leitavad Muhu valla kodulehel.

ISSN 1736-289X

9 771736 289007

Projektipäev koolis

Kolmanda veerandi viimasel päeval, 16. märtsil toimus meie koolis projektipäev. Esimeses astmes oli see seotud turvalisusega ja kandis nime “Aita ennast”.

Alguses jagati kõik klassid kolme rühma. Siis käidi rühmade kaupa töötubades. Seal olid politsei, tervise ja esmaabi töötoad. Igas töötoas sai kuulata spetsialistide nõuandeid.

Mulle meeldis kõige rohkem esmaabi töötuba: seal oli väga lahe näitemäng ja sai aidata “vigastatud” inimest. Ühed lapsed mängisid vigastatuid ja teised aitasid neid. Rolli sai endale valida. Valikus olid: lahtine põlvluumurd, teadvusetus, nina verejooks ja minestamine.

Politsei töötoas pidi panema jalgratta niiviisi kokku, et sellega saaks sõita pimedas. Meile räägiti, miks on vaja kiivrit ja et iga klikk internetis jätab jälje.

Tervise töötoas õpetati meid kõigepealt õigesti käsi pesema. Seejärel läksime tagasi klassi, kus pidime karbi seest võtma puu-, juur- või köögivilju ja ära arvama, mis see on.

Kui kõik töötoad olid läbitud, mängisime koos “Kuldvillakut”

töötubades õpitu kohta. Seejärel läksid kõik koju vaheaga nautima.

Kättrin Kaunimäe
3. klass

Teises ja kolmandas astmes oli projektipäev pühendatud Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva-aastale. Vanemate õpilaste päev algas klassides torditegemisega. Sellele järgnesid loengud. 4.-6. klass kuulas keskkonnaameti keskkonnahariduse spetsialisti Maris Seppa, kes rääkis haaravalt 2018. aasta tegi-

jatest Eesti looduses. 7.-9. klassi õpilastele rääkis oma tööst ja hobidest politseinik, meie kooli vilistlane Robert Vahter.

Peale lõunasööki alustasid tegevust õpitoad, millest iga õpilane valis endale kaks. Töötoad olid järgmised: “Pihtas põhjas” - õhupüüst märgilaskmine, “Värvilised prügikastid” - õpetused prügi sorteerimiseks, “Ehime ennast Eesti jaoks” - paberist kuhiksõle meisterdamine ja “Teeme muusikat” - laulu õppimine koos muusikalise saatetega. Töötuba “Pihtas põhjas” toimus spordihoones. “Värvilistes prügikastides” saime prügi sorteerimisest ka ise proovida. “Ehime ennast Eesti jaoks” töötoas joonistati ja meisterdati kuhiksõlge. “Teeme muusikat” töötoas õpiti mängima erinevaid instrumente.

Lõpetuseks vaadati üle ja söödi ära hommikul valmistatud tordid, pandi üles näitus kuhiksõlgedest, esitati töötoas “Teeme muusikat” selgeks õpitud muusikapalad ja tehti kokkuvõtte päevast.

Päev oli põnev ja meeleolukas ning igati tore.

Helerin Soop
8. klass

Ülemisel pildil: “Teeme muusikat”, alumisel esmaabi töötuba.
2 x Mikk Järvi, 7. klass

Kolmapäeval, **11. aprillil kell 17.00** toimub Hellamaa külakeskuses **külavanemate koosolek**.

Kevad kohe-kohe käes ja **aprilli esimesed kolm nädalat käib Natura metsatoetuste taotlemine**. Seda asja ei saa ometi unarusse jätta. Igal aastal olen muhulastel abis käinud, nii ka nüüd. Ainus, mis ajaga muutub, on viis, kuidas seda tegevust toimetada. Nüüd siis on asi nii kaugel, et enam paberikandjal esitatud taotlust VASTU EI VÕETA! See tähendab, et **taotluse saab esitada ainult E-PRIA kaudu**.

Taotlejad peavad olema **ID-kaart ja PIN-koodid** kaasas, kui taotlema tuleb. Seda on kohe vaja kõvasti rõhutada. Muidu koju sõit ja uuesti tagasi. Ja kas inimene teabki kohe, kus ta Pinnid on.

Vastuvõtt toimub **10. aprillil kella 10.00 kuni 17.00** Muhu valla maaosakonna ruumides. PINNID kaasa!

Mati Schmuul

Vallavalitsuse korraldusega on **alates 29. märtsist 2018** Muhu valla munitsipaalteed ja lepinguga avalikuks kasutuseks antud erateed **suletud raskeveoki-tele**, mille tegelik mass ületab 8 tonni.

Piirang ei kehti operatiiv- ja lepingulistele vedudele.

Muhu Valla Kommunaalamet

Volikogu 22. märtsi istungi päevakorrast:

- Koguva sadama ala detailplaneeringu (DP) algatamine ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmise,
- Liiva Hariduse ja Tuha DP kehtestamine,
- Kallaste sadamaala DP kehtestamine (otsust ei langetatud),
- Üldhariduskoolide tegevuskulude katmises osalemine,
- Vallavalitsusele volituste andmine Hajaasustuse programmi rakendamiseks,
- Informatsioonid.

LEADER-i rahastuse abil käisid **Muhu Liha Tulundusühistu** 12 liiget Soomes Kometose tehases tapamajaga tutvumas, teatas 14. märtsi Meie Maa. 28. märtsi Saarte Hääles kinnitas annely Esko, et Muhu tapamaja ei reosta ega häiri.

Vallavalitsuse istungitelt

23. veebruar

Väljastati projekteerimistingimused:
- Rässa k Kullerkupu mü elamu ehitamiseks;
- Lõetsa k Selja mü suvila ehitamiseks.

1. märts

Väljastati ehitusluba Liiva k Hariduse mü lastepäevakodu ümberehitamiseks.

7. märts

Väljastati projekteerimistingimused Kesse k Jaani-Aadu mü tuulegeneraatori püstitamiseks.

Väljastati ehitusluba:

- Kuivastu k Kuivastu sadama mü katlamaja ümberehitamiseks sõidukite hooneks;

- Linnuse k Toome mü lauda ümberehitamiseks elamuks.

Moodustati komisjon seltsitegevuse ja külaelule arendamise toetustele laekunud taotluste läbivaatamiseks: Meelis Mereäär, Annika Auväär, Tiina Saar, Ivo Maripuu, Arne Jõgi, Marve Järv, Tõnis Hinnosaar, Imre Luht. Komisjoni volitused kehtivad

volikogu koosseisu volituste lõppemiseni.

Tunnistati nurjunuks enampakkumine kinnistute võõrandamiseks, otsustati korraldada uus avalik enampakkumine samadel tingimustel tähtajaga 28. märts (Kantsi k Adometsa mü, Suuremõisa k Vana-Tamme mü).

Kinnitati 2018. a hankeplaan (kavandataavad lihthanked ja riigihanked).

Otsustati toetada MTÜ Festivo korraldatavat konkurss-festivali "Võluhääli".

Kinnitati Muhu valla raamatupidamise sise-eeskiri.

Vaadati läbi volikogu eelnõud ja avaldused.

14. märts

Anti nõusolek 5,38 ha suuruse maa riigi omandisse jätmiseks Nurme k Märja.

Kinnitati pakkumustulemus Kesselaiu elektrivarustuse 2. etapi projekteerimistöödele. Tööde teostajaks kinnitati EnergiaProjekt OÜ.

Määrati sotsiaalhoolekandelisi

hüvitsi.

29. märts

Otsustati toetada lapse huvitegevust (jalgpall).

Eraldati külaelanike seltsitegevuse ja külade arendamise toetusi (Tallinna rallil ja Viru rallil osalemist - L. Peegel, MTÜ Aad ja Teed projekti "Maaparandustööd külatee hüvanguks", MTÜ Muhu-Hellamaa Maa-naisteselts projekti "Rahvariiete laenuamine II etapp", Roheline Vares OÜ üritust "Muhu V lahtised tennisevõistlused", "Suur Muhu orienteerumine 2018 EV 100" korraldamist).

Moodustati komisjon hajaasustuse programmi taotluste hindamiseks (Piret Lang - esimees, Ave Toomsalu, Annika Auväär, Triin Valk, Jaan Kesküla; komisjoni arvatakse ka kommunaalmeti juhataja), kinnitati eelistatud sihtühmad ja valdkondade prioriteetsus.

Enampakkumine vallale kuulu-vatele maaüksustele tunnustati nurjunuks.

Detailplaneeringute teated

Muhu Vallavolikogu algatas oma 22.3.2018. a otsusega nr 36 Muhu vallas Koguva külas asuva Koguva sadama detailplaneeringu koostamise ning jättis algatamata keskkonnamõjude strateegilise hindamise. Detailplaneeringu eesmärgiks on Koguva sadama terviklahenduse väljatöötamine, vajalike sadamaehitiste ja hoonestuse kavandamine ning ranna ehituskeeluvööndi vähendamine. Muuhulgas soovatakse pikendada Koguva sadama mõlemat muuli 150 meetri võrra. Tulenevalt ehituskeeluvööndi vähendamise taotlemisest on tegemist üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga.

Koguva sadama detailplaneering hõlmab Koguva sadama maaüksust (katastritunnus 47801:001:0725, pindala 7895 m²). Kuna planeeringuga kavandatakse avalikku vee kogusse kaldaga püsivalt ühendatud ehitiste rajamist, haaratakse planeeringualasse ka osaliselt mereala. Planeeritava ala pindala on kokku ca 1,6 ha.

NB Kui soovite osaleda planeeringu koostamises või saada teavitusi või lisainfot, siis palume teavitada sellest Muhu Vallavalitsust ning märkige ka ära viis, kuidas soovite edaspidi infot saada ning planeeringu väljatöötamises osaleda.

Muhu Vallavolikogu kehtestas 22.3.2018. a otsusega nr 37 Liiva küla Hariduse (47801:004:0597)

ja Vahe (47801:001:0624) maaüksuste detailplaneeringu. Planeeringuala suurus on ca 6,13 ha. Planeeringu eesmärgiks on ala arengu terviklahenduse väljatöötamine õppe-, spordi-, virgestus- ja puhkealana. Planeeringuga kavandatakse olemasoleva spordihoonest ümbrusesse staadion, suusarada, disc-golfi ala ja erinevad spordiväljakud ning vaba-aja veetmise kohad. Spordihoonest kavandatakse juurdeehitusena ujula. Tuha maaüksusele on kavandatud parkla.

Muhu Vallavalitsus võttis 29.3.2018. a korraldusega nr 57 vastu Vahtraste külas asuva Mulla maaüksuse (katastritunnus 47801:003:0495, pindala 9,91 ha) detailplaneeringu. Planeeringu eesmärgiks on ehitusõiguse määramine, maaüksuse kruntimine elamukruntideks, teede ja tehnovõrkude rajamine ning servituutide seadmise vajaduse määramine. Planeeringu algatamisel kavandati ka ehituskeeluvööndi vähendamist, kuid planeeringumenetluse käigus sellest loobuti.

Käesoleva detailplaneeringuga jagatakse Mulla maaüksus 8 elumamaa ja 1 transpordimaa sihtotsustarvete katastriüksuseks. Hoones-tusalad on paigutatud kruntidele, arvestades hajaasustuse tuleohutuskujasid ning järgides ajaloolist asustumustrit Vahtraste

külas. Planeeringualale on kavandatud kaks tiiki.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub **16.4. – 29.4.2018. a. Ettepanekud ja vastuväited planeeringulahenduse osas palume esitada kirjalikult avaliku väljapaneku jooksul.**

Detailplaneeringute materjalidega on avaliku väljapaneku kestel võimalik tutvuda Muhu valla maaosakonnas, aadressiga Muhu vald Liiva küla Hariduse (lasteaiaruumides) ning valla kodulehel: <http://www.muhu.ee/Detailplaneeringud>.

Muhu Vallavalitsus annab teada, et Muhu tapamaja detailplaneeringu avaliku väljapaneku tulemuste arutelu toimub 26.4.2018 kell 17.00 Muhu valla maaosakonnas (lasteaiaruumides). Planeeringuala hõlmab Soonda külas asuvaid Väestisekuuri (47801:004:0493, 14786 m²) ja Lao (47801:004:0524, 17363 m²) katastriüksusi. Detailplaneeringu eesmärgiks on planeeringualale väiketapamaja ning selle teenindamiseks vajalike tehnovõrkude rajamine.

Nimetatud otsuste ja korraldustega saab tutvuda Muhu Vallavalitsuses (Liiva k, Muhu v, Saare mk) ja aadressil www.muhu.ee/Dokumendiregister; Täiendav info tel 453 0680, maa@muhu.ee

Sõnumeid Liiva Raamatukogust

Muhu Põhikooli algklasside, klassijuhatajate ja Muhu Lasteaia perega on meil ikka toimunud väikseid koostööüritusi, nii selgi hilistalvel ja kevadel.

Jaanuaris vaatlusime 2. klassi õpilastega kooliprogrammi kohaselt raamatukogus kirjanduse liike, raamatute sisukordi ja registreid,

raamatukoguraamatute paigutust.

Vabariigi juubeliaasta puhul, „Eesti Vabariik 100“ ettelugemisprojekti raames lugesid Merily noortekeskusest ja 4. klassi õpilased Roosi, Ruudi ja Sten eesti autorite luuletusi isamaast.

Kohapeal pidas õpilaste ettelugemisjärjekorda õpetaja Siiri

Mereäär, ettevalmistustööd aitas raamatukogul juba varem teha klassijuhataja Anne Auväär.

Publik, kelleks olid mõned täiskasvanud ja lasteaia vanem rühm, elas aktiivselt kaasa ja tänas aplausiga iga esinejat.

Lasteaialapsed olid meil külas veel mitmelgi korral. Veebruaris tähistasime lastega kirjanik Eno Raua 90. juubelit. Märtsikuus, emakeelenädala raames tutvusime mitmesuguste aabitsatega, lugesime lustakaid luuletusi tähestikutähtedest. Tutvusime uute lasteraamatutega. Kuulasime lugusid rahvalikest väljenditest, ühtlasi tervitasime 20. märtsil saabunud kevadet.

Teatrinädala raames lugesime „Tähekesest“ teatriametite teemalist luuletust, vaatasime teisigi sama ajakirja teatripäeva kajastavaid numbreid ja sirvisime teatritegemisest kõnelevaid raamatuid.

Lasteaia „Jänkude“ rühm tõi meie värviröömsa näituse „Muhulaste uied rahvariided“.

Südamlik tänu Merilyle, kooliõpilastele ja lasteaialastele, nende õpetajaile, fotograaf Leilile ja kõigile, kellega kohtusime!

*

Lisan tähelepanemiseks ka ühe eelteate –

aprilli esimeses pooles on raamatukogus plaanis teha nädal aega kestev **inventuur**.

Vabandame: töö on mahukas ja raamatukogu on siis suletud. Kui järjekorda pandud abistav tehnikaseade kohale jõuab, teatan inventuuri läbiviimise kuupäevad täpselt valla kodulehel ja infotahvilitel.

Palun lugejail, ka õpilastel, kel raamatuid mitmeks kuuks või kauemaks kätte jäänud, tagastada need eelnevalt raamatukokku (kui raamatukogu suletud, siis raamatukogu välisinal olemasolevasse tagastuskasti).

Ilusat kevadet!

Erika Pints

„EV 100“ luuletuste ettelugemiseks valmistujad (vasakult - Merily Porovart, Ruudi Moon, Sten Tamleht, Roosi Pehlak; lugemisjärjekorda selgitab õpetaja Siiri Mereäär).

Leili Valdmets

Paastukuu ja jürikuu muuseumis

Kalendri järgi on meil kevad juba pea kaks nädalat - päeval on teda juba täitsa tunda, ööd on küll jahedavõitu, aga küll seegi varsti taandub.

Paastukuu on muuseumi küllastanud mitmed tekstiiliuurijad. On tutvunud põlledega ja rahvariietega. Tore on kuulda uurijate hõiskeid: „issand kui kena“, „oo ikka uhke värk“ jne.

22. märtsil toimus Muhu Muuseumi nõukoja uue koosseisu esimene koosolek. Tutvuti muuseumiga ja arutleti erinevatel teemadel. Muuseumi suvine näitustekava kiideti heaks.

Märtsi lõpus osalesid muuseumi juhataja Meelis Mereäär ja varahoidja Mai Meriste Tallinnas toimunud digiteerimise-alasel koolitusel.

Muuseumis jätkame sisulise tööga, et jõuaksime veel kõik vajalikud asjad enne hooaja algust korda saada. Eda Maripuu koostab uut Muhu-teemalist püsiekspositsiooni. Lisaks tuleb uus näitus Muhu mustrite teemal.

2. aprillil on muuseumi esindus Leisis, kus räägime rahvakalendri tähtpäevadest üldse ja pikemalt siis kevadpühast ja sellega seotud traditsioonidest.

Jüripäeva paiku kohtume kindlasti Muhu Lasteaia lastega.

Üleskutse: palun andke Muhu Muuseumile teada, kas teil on kodus kunstiteoseid, millel on kujutatud Muhu maastikku, sündmusi, inimesi, hooneid ja kas te olete nõus andma neid näitusele. Meil on plaanis koostöös Tõnis Kipperiga koostada selle aasta suve teises pooles Kunstitalis näitus „Muhu kunstis“.

muuseum@muhumuuseum.ee; telefon: 454 8872, 501 1566.

Muhu Muuseumis praegu vaadatavad näitused: Välja I korruse fuajees „Lase minu lambad laiata

käia“, II korruse fuajees näitus „Muhu lapsed 20. sajandil“, II korrusel püsinäitus „Muhu tekstiil“, Toomal: Kirjanik Juhan Smuuli sünnikodu vanade hoonete ja taluvaraga, all keldris näitus „Meremeeste kirjad“, Tooma talu rehalses Ivo Kõvamehe näitus „Ennenuti“.

Muhu Muuseum on avatud T-L kella 10-17. Kohvi ja väikeses valikus suveniire saab soetada endale muuseumi kontorihoonest Väljal.

Tervitustega,

Siret ja Meelis muuseumist

Põlleuurijad jäädvustas pildile Meelis Mereäär.

Marian Heinat - parim naisnäitleja 2017

29. märtsi maakonnalehed toonitasid: „Eesti teatrilidu parima naispeaosalise auhinna läinud aasta rollide eest võitis Muhus sirgunud ja Saaremaa ühiskümnaasiumis etlemisega algust teinud Vanemuise teatri näitleja Marian Heinat.“

Heinat pälvis auhinna Bessi rolli eest lavastuses „Laineid murdes“ ja Kristi osatäitmise eest lavastuses „Beatrice“ (mõlemad Vanemuise teatris). Heinat möönis Postimehele, et on teinud vähe rolle, mistõttu ei saa teha üldistust, kuidas ta osatäitmisi üles ehitab.

Aprilli lõpus lööb Marian kaasa Saša Pepeljajevi lavastuses „Mees, kes teadis ussisõnu“. Ta ütles: „See on väga erinev sellest vähesest, mis ma olen enne teinud, aga väga huvitav. Kogu aeg on tunne, et ei oska veel mitte midagi.“

Marian Heinat on sündinud 25. oktoobril 1989 Raplas, õppinud Hellamaa algkoolis ja Muhu põhikoolis ning lõpetanud aastal 2009 Saaremaa ühiskümnaasiumi. 2014. aastal lõpetas ta Eesti muusika- ja teatriakadeemia lavakunstikooli 26. lennu. Alates 2011. aastast on ta osalenud teatri NO99 lavastustes, 2014. aastast Vanemuise teatri draamanäitleja.

Noppeid

150 mundrikandjat rühkis jalgsi üle Suure väina, andsid teada 10. märtsi maakonnalehed. Kaitseliidu Saaremaa maleva korraldatud rahvusvaheline koostööharjutus **Alpha's Ice-man** algas Virtsust Võikülla toimunud Suure väina ületusega, millele kulus umbes kaks tundi. 12. märtsi Meie Maa tõmbas ühisõppustele joone alla. Harjutati Muhus asuva Eesti Õhuväe radariposti julgestamist ning lahingut asustatud alal. Õppuste läbi viimist toetasid Maanteeamet, Eesti Teed, Muhu vald, Politsei- ja Piirivalveamet ning Muhu ja Pärnu vabatahtlikud merepäästjad.

Rauno Liitmäe püstitas USA kagukonverentsi kergejõustikumeistri võistlustel seitsmevõistluses uue isikliku rekordi 5573 (7.28-6.78-14.18-1.97-8.39-4.55-2:42.14) punktiga, kirjutas 6. märtsi Saarte Hääli. Liitmäe esindab Missouri ülikooli.

Rahvusvahelisel Novuse Liidu FINSO 2018. aasta maailma karikasarja kolmandal etapil Poolas Krakowi lähisel Wieliczkas saavutas finaalmänguga invasportlaste arvestuses esikoha **Jaan Saartok**, kinnitas 24. märtsi Meie Maa. Novuse ja koroona erinevus on kasutatava laua suurus. Invaturniiril on eraldi ratas- toolides ja püsti mängijate arvestus. Koos mängitakse, aga välja jagatakse kaks komplekti medaleid. Jaan oli ratas- tooli- arvestuses esimene, üldtabelis aga kolmas, kirjutas Meie Maa.

Võikülalt mereäärselt karjamaalt matkajate leitud **mürsk** tehti kahjutuks, andis teada 22. märtsi Meie Maa. Oma leiust saatsid matkajad Lääne-Eesti pommigrupile pildid ja koordinaadid. Viimaste järgi kohale jõudes leidsid demineerijad lume alt välja sulanud sütikuta mürsu, mis sisaldas lõhkeainet. Mürsk kannatas transportimist hävituskohta, kus see kahjutuks tehti.

„Tahame tähelepanu pöörata leiu avastanud matkajate õigele tegutsemisele – helistamine numbrile 112, pildistamine, koordinaatide edastamine,“ ütles Lääne päästkeskuse kommunikatsioonijuht Kristi Kais.

Muhulaste vaimsest rikkusest nii ja naa

Kui ma 1976. aasta kevadel, 5. kuni 7. aprillini külastasin koos tütre Tiinaga oma kodusaart Muhu, sain kohe alguses uudistada vana kaluripere, Suu pere töid ja toimetamisi. Ning juurelda selle pere kaluri ameti järjepidevuse üle, mille ristisin kohe inimeste vaimseks rikkuseks. Mõelda vaid - raske kaluri amet on käinud käest kätte kolm sugupõlve!

Muhu kalur Ivan Suu rääkis, et esimese kastmõrra tegi ta koos poja Arnoga 27 aastat tagasi. Ja et head tuuled on vesikaare tuul, tuul põhjast või idast. Siis kala võtab. Siis ka, kui on kena soe ja vaikne. Ivani isa oli omakorda kalamees - 20 aastat. Varem oli kooliõpetaja. Ivan on aga olnud ka mölder. 1976. aastal oli esimene kevad, mil jäi merele minemata. Parandas toas kapronvõrke. Ta naine Senna aga nõelus vanu sokke.

... Pärast läksime Tiinaga Vörka randa. Kuuris olid kalurid, nõelusid mõrdsid. Ivani poeg Arno Suu ütles meile: „Mutsa uks kinni!“ Tuttav tunne tuli seda murdesõna kuulata. Meile, lastele, oli ikka kodus oeldud: mutsa uks kinni. Ja siis saime teada, et 1975. aastal samal ajal oli randa toodud juba 15 tonni räime. Nüüd aga... iga päev oota, kust tuul puhub. Juba ju 6. aprill.

Arno: „No kolm nädalat kulub küll veel ära...“ Jah, tal on kaluri ameti kogemused ka üsna suured ja seljataga vanemate ning vanavanemate elutarkus.

Malutasime Tiinaga edasi.

Teel olid nired, lumelängid, kadakad vees. Hall pilverünkais taevas. Tagasiteel märkasime 11 paari luikesid taeva all lendlemas. Olime mõlemad vaimustuses. Ja ma meenutasin koduteel meeste jutte, et punase ninaga räimele tuleb peale sülitada ja merre tagasi lasta, sest

Küla lugude sarjas kirjutas 1. märtsi Saarte Hääli Nautse küla karjakasvatajast **Mati Auväär** tist. Mati loobus piimakarjast suurte praamide tulekuga seoses kümme aastat tagasi, kuna tihenend liikluse tõttu muutus ohtlikuks lehmade viimine üle maantee karjamaale. Nüüd kasvatab ta lihaveiseid, keda liigutatakse treileriga.

Liiva jahipiirkonnas lõppenud hooajal kütitud 578 metssiga on uus Eesti rekord, mis ületab varasemat Laugi jahiseltsi tulemust poolesaja võrra, kirjutas 23. märtsi Saarte

see kala on karjajuht. Aga angerjas tuleb toominga õitsemise ajal, tuleb latika kude sööma. Latika teine nimi on nurg. Ja et nurg tähendab roogset kala. Aga kala hakkab mädanema peast. Luikedele aga sinne meri ei meeldivat.

Ikka ja jälle hämmastas mind muhulaste elutarkus, millel ju vaimne rikkus baseerubki. Need on sügavad tähelepanekud elust, sellest omade järelduste tegemine ja kogemuste külv elumaastikule. Nii et seda jätkuks tõesti sajanditeks.

...7. aprillil keerasime Tiinaga Tüü talu lähedalt karjamaale. Siin oli kaev ja kaks kiviküna. Tee viis meid edasi mere poole. Siin võrgumajas paistsid kätte Hiiuma laiud. Teel suur lame kivi, ümbermõõt vist 9 meetrit. Üksik kadakas. Rannajoon viis paremale ja seal paistis ka Seanina majakas. Siis Muhu kalatööstuse hooned. Lõunatasime tööstuse sööklas ja edasi Vörkaia poole. Mehed olid kontorist koosolekul. Osakonna koosolekul. Nõmmküla lähedal põldudel oli palju kakajaid.

Käisime Lumiste poes. Läksime läbi puudesalude. Poe ees sain kokku ühe kalamehega, keda mäletasin Piiri rahvamaja pidudelt. Heasüdamlik poiss oli, selline särasilmne. Ja oligi jäänud endiseks. Tõi meid autoga öömaja värava taha ja ütles mulle: „Loen sind ikka vahetevahel. Oled liiga sentimentaalne. Tugevam pead olema!“

Päeval teel Nõmmküla vahel lonkisime Tiinaga ja kohtasime kollase vestiga tihast. Istus aiaposti otsas. Virr! lendas äkki üle tee põõsle, seal ülevalt alla, siis jälle üle tee tagasi. Lõpuks istus suurele kivile ja kadus selle taha. Ja ega ma teda sindrit saanudki rohkem pildistada kui ühe korra.

Kuulsin Muhus mitmeid ütle-

misi, mis on tõeline vaimurikkus:

* mis sa sial repsutad! (kui Tiina läks hüppeldes üle põranda).

* angerjat ta püüab ja angerja moodi ta ka on!

* küll on alles mereohardi! (ümmargune pisike kala terava sabaga).

* see on havivilk (täitsa noor, väike kala).

* aga merivarblane on Muhus hobukakk.

* kerenski on suur lahja tursk.

* haug on merehant, ablas, sööb kõike, mis ette juhtub.

* munnkala on merivarblane.

* ogarull on ogalik. Kui palju on neid kilude seas. Hävitab teiste kalade marjasid, kudumise ajal on neid massiliselt.

* aga suuremat räime kutsutakse pütinguks. Ja kiiska rõkkamiks. Sutikut aga jõesilmaks. Hästi maitsev kala, mõnikord on üle poole kilo suured.

Kas tõesti võib muhulane oma kaluri ametis olla nii tark? Jah. Kohtumised ju rääkisid selget keelt. Kalanimed missugused! Ja see kõik on omalooming! Võib-olla on mitmeid sajandi pikkune aeg seda keele- rikkust eneses kandnud, mõtlen tagasiteel. Aga mulle oli see esmakordne kohtumine kalasõnavaraga.

Rohkem teadsin lihtsalt igapäevaseid murde tarbesõnu, nagu munuke (hea), Rässa lõkits (tuluke), kuoserdama (jalutama) jpt.

Imelised on need muhulased oma keelekasutuses! Räägid sa nii või räägid sa naa, ikka on nendel oma keel, oma murdekeel. Ja see on hea! Oi, kui vajalik tänases ajas, mil me tahame keelt reostada võõrapäraste sõnadega...

Mida kõigest lõpetuseks arvata? - Et hoiaks muhulaste vaimset rikkust iga põlvkond!

Enda Naaber

Kalmer Saare pilt

Hääli. **Sigade kütamise rekord** võib muhulaste kätte jääda üsna pikaks ajaks, arvas Muhu jahiseltsi esimees Heinart Laaneväli: kui eelmisel hooajal kütis selts kahe jahiala peale kokku 576 siga, siis tänava pea kaks korda rohkem, 1038. Neist 578 Liiva ja 460 Tamse jahipiirkonnas.

Muhu vald sai KredExilt 466 000 eurot toetust endise **hooldekodu hoone ümberehitamiseks** üüri- elamuks, kirjutas 15. märtsi Saarte Hääli. Soovitakse parandada suureneva elanikkonna elamisvõimalusi ja ettevõtjate tööjõuvajadusi. „Ega meil siin odavaid üüripindu ei ole,“ tõdes vallavanem Raido Liitmäe. „Müügis on küll elamuid, aga need on siiski valdavalt väga kallid ja vähestele taskukohased. Pigem ostetaksegi sobivaid kinnistuid ja siis hakatakse endale sinna maja ehitama.“

Muhu saarest 140 aasta eest

Kirja pandud 1878

Algus veebruari Muhulases.

Muhumoal elavad ligi 6000 Eestlast, 40 wenelast ja 20 sakslast, ja üks poolakas (wenelased on ranndwahid, sakksu on 3 mõisa peret ja luteruse kirgu õpetaja). Eestlased on enamist wene usku, ise äranes õhhta pool soart. Luterused on enamist ominga pool ja on 1/3 wene-usulistest.

*

Muhulased ariwad moad pidawad karja ja püidwad kalu. Kis (ei ole) äpõle p[õ]llu mees mitte sepwõi kas karja pidaja ega mere-mees olla mitte. Naad elawad toredes korstnatega majades, oidwad neid puhhtaks ja kõik maja-ristad on nende puhhtad ja kasind. Iga puuma (talu) perel enamist on tuuleweske, kellel ei ole, se on waeeste wabanikkude (saunameste) sekka arwatud.

Igal perel (ka mõnel wabanikul) on ait, saun, õle ja heina künid, tore seppa pada, õuwe köök, kõik sugu õuwe laudad, uhhke maribu aiid ja kao õuwes. Elajud on nendel koa rohkkest 4 ehk 5 head oost, 20 ehk 30 wiisti, 30 ehk 40 lammast, 20 siga, üle seda on peres weel aned ja muud wahiksed kodu loomad.

*

Kalapüüju taris on iga perel: wõrgud, noodad ja mõrrad peale seda on mõnel weel wahiksed püssed: unnad ja õnned. Kalapüüju taris on iga peremehel: üks suur lae (laew) kus 8 waiimu (inimest) peab sihes talitsema, 1 ehk 2 poati ja lodi. Nooda püid on kõige enam kewade, nõnna samma koa wõrgu ja kõik muu kala püid. Nooda wägesi on 5: Eku, Nina, Adja, Wõlla ja Kõrgesare wägi. Noodawagi seisab änam, kut 20 waimust, kes änamiste (enamist) kõik noored poisid ja tüdrikud (tüdarlapsed) on. Wahel soab nootadega arrwamata palju kalu, üks kord Eku wägi sai änam kut 600 tünndrid (püta) ühe korraga. Sui nootadega paljast püdassee räiimid. Kust perest ei ole inimest noodal, sealt soab nooda wägi 200 toopi õlut, ehk 20 tuopi karjajoaku, (se sugune) nõhuke maks üdassee pütaks. Et kül Muhus palju rahwast on, s[e]llegid pärast on püta peaalet noodad kergemad panna, kut waiim anda, sest Muhulased tegawad paigal (alati) õlut, ja wiina toowad naad kunderpandi laeedega. Õlut ja wiina on noodawäel küll, aga kottu pannasse noodawaimule: sea singid, kuiwat aned, wõid ja kõik sugust soolast toitu söögiks,

et naad heast õlut jooksid ja tugewaks läheksid.

*

Kipprid on nende walitsejad ja juhatajad, naad käiwad kiikritega mere peal oatamas kus kalu leida on. Kui kipprid kala panga (salgu) nägawad, oawad naad lipu üles; moalt karrgawad suure rutuga nootadega kipprite juure, kas jäegu leeme (suppi) katel tulele, paljast 2 ehk 3 inimest wõiwad moaale jäeda toidust walmistama. Noodaranna aeg on nagu pullmde aeg Muhus, lõbusate kewade ilmadega kalu püda, laulda ja tantsi. Aga kalu enam ei ole soaaja merest ja Jumal on oma jao annud (ehk annnd) koa ja suur suine toa akkab warsi peale pittsima. Iga ühel on 10 ehk 15 ehk 20 ehk 25 tünndrid raiimid käe on omal süja ja ää müja (naad annndwad waeestele muidu palju ilma soolamata kalu). Sell pärast ütleb kipper "Lapsed juome täna wiimast nooda-ranna lussti ja aage pilli ja tehke wiimist tantsi, sest oome lähme iga üks oma koi!" Nõnna saab kippri sõna järel ka tehhtud, siis lähwad poisid lauldes koju.

*

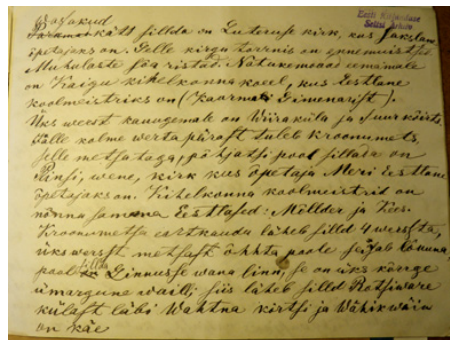
I
Kül nooda randas olli hea
Se kadus jälle ära pea,
Ma päewa wiina, õlut jõin
Ja rõemu põllwe pitta sain
II
Nüid on meil raske suine töö
Ja liiga lühikeine öö.
Siis olen palju tööd ma teiin
Jo enne, kui ma nappsi sain.

Kalad mis wõrkude, nootade ja mõrradega püdassee on: räimed, sijad, säiinat, kuhad, wimmad, lattikad, särjed, aawid, ahwenad, wiidikad, tobjad, lestad, lutsud ja ruusid. Üle selle on mõni anneras, lõhe, meriärrg ja muud kalad leida.

*

Muhulased on kõik arimata rahwas, aga Jumalakartlikud, tapmist, warrgust ja abielu-äärikkumist ei ole seal mitte leida, juhtub üks wõeras inimene tulema, siis andwad pererahwas taale lahke südamega kõigeparamad toitu süja aawad taaga lahhked juttu ja andwad taale parama aseme kut naad ise pruukiwad. Lapsed ja wanamad armastawad ühhte teist nõnna, et kui poeg tahaks, et isa ta eest peaks surma minema, siis teeks ta kohe seda, enemine, kut ta armas poeg surma soaks.

Kui üks pere enne oma põllu töö

Lehekülg 1878. a käsikirjast.

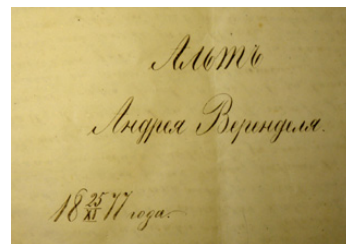
enne wallmis jõwab kut teine, siis läheb ta kohe teisele abiks. Kui mõnel tulekahu on, siis ehitawad teised taale uie elu (maja) ja kinkiwad taale raha, willja ja riidid, et ta rikkamaks saab, kut taa enne olli. Jõuulud ja kõik suured pühad, pulmad ja kõik muud joomad on wäga lustilised ja rõemsad nendel.

*

Muhulase riided on: soaapad, pitkad püksid, kapsunid, wallged kasukad ja willsest riidest jokkid (kuwed). Wahel soapa asemel on tasstel ja lumiwalge sukk. Emastel on kuwe asemel wammus, selle peal kaela juures on pitk punane kalew ja rinnas punane rist, mis sakste ja Eestlaste sõa mäirk on. Palju ime-lika riidid on weel Muhu emastel, keda ma üles panna ei jõwa.

Muhulastel on weel teraw ja erk waiim, naad püdwad heast elada ja otsiwad kust auu leida oleks.

Oh tulge kuulma muhulast
Kis laulab nõnna ilusast
Taal kenad laulud lahke meel
Ja wäga sellge Eesti keel
Ka mõlgid teab ta wäge heast
Teeb neid kõik wallmis omast
peast.

*

Eesti Kultuuriloo Arhiivist 1990. aastast välja kirjutatud

Heikki Pauts
(EKM, EKLA f 149 m 41:12).

Kas kirjutise autor võis olla Andrei Verendel? Viite täpsustamisel sai Muhulane teada, et kirjutatu

on EKLAs arvel kui tundmatu autori käsi-kiri pealkirjaga "Muhu saarest". 1878.

Vihikukese kaanel seisab: "Maateaduslik kirjeldus Muhu saarest" ja number 12, esilehel suurelt "Tartus" ja 1878 ja järgneb Muhu kirjeldus 10 lehel. Kui vihik sulgeda, ümber pöörata ning avada tagantpoolt, siis on esimesel lehel (ehk 10. lehe pöördel) vene keeles: "Alte Andreja Verendelja" ning "25.XI 1877 goda". Venekeelne tekst on suur, kalligraafiline, tint hele. Muhust on kirjutatud tumeda tindiga ja lohaka(ma) käekirjaga. Arhiivaar Leili Punga arvates ei ole nimel ja tekstil seost. Ent küllap on tänasele lugejale tähtsam saada pilt 1878. aasta Muhu oludest ja olla tänulik tundmatule autorile.

Kaks luulekogu: Kirjastuselt Paljasjalg ilmusid projekti "Eesti 100 luuleraamatut" raames Merily Porovarti luulekogu "Las lendan ma" ja Leili Valdmetsa kogumik "Eluring", teavitas 28. märtsi Saarte Hääl.

Sillast ja prioriteetidest

14. märtsi Meie Maa edastas prognoosi, mille kohaselt kasvataks Suure väina sild liiklust kuni 20 protsenti. Ent silla kasulik eluiga on 70 aastat. 24. märtsi Saarte Hääl es kirjutas Jaan Tamm - sõitjate ja veoste üle Suure väina veo perspektiivse korraldamise kava koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise kunagise töörühma liige -, et muhulased siiski pörsast kotis ostma ei kipu. Suure väina silla idee autoritel oleks viimane aeg kohtuda ka muhulastega. Hiigelprioriteetide puhul on meie kliimatiliste tingimuste ja amortisatsiooni tõttu tegemist ka pärast ekspluatatsiooni andmist üha suuremaid hoolduskulusid nõudvate rajatistega, kirjutab Tamm: "Nagu elu on Väinamere madalate veetasemete puhul näidanud, oleks sellist lahendust vaja hoopis mandri ja Hiiumaa vahelise ühenduse normaalseks funktsioneerimiseks." Prioriteetidid on paigast ära.

Mehed tulid Hellamaa külakeskuse köögis hästi toime, kinnitas 12. märtsi Meie Maa. Üritus toimus kaheksandat korda, kohad olid juba jaanuari lõpuks välja müüdnud.

2 x Kalmer Saar

Lasteaia kuulutused

Seoses uue rühma avamisega kuulutab Muhu Lasteaed välja konkursi **kahe täiskohaga laste-aiapäetaja** ametikoha täitmiseks. Töö algus 1. septembril 2018.

Konkureerimiseks palun esitada järgmised dokumendid:

1. Kirjalik avaldus
2. CV
3. Haridust ja kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide koopiad
4. Motivatsioonikiri
5. Muud dokumendid, mida kandidaat peab oluliseks.

Aadressil: Muhu lasteaed, Liiva küla, Muhu vald, Saare mk, 94701 või e-mailile: reet.hobustkoppel@muhu.ee

Samas võtame tööle ka 1,0 koormusega **õpetaja abi**. Kandideerimiseks palun samal aadressil esitada kirjalik avaldus, CV ja motivatsioonikiri.

Dokumentide esitamise viimane päev on 30. aprill 2018.

Tuletan veel kord meelde, et kõik lapsevanemad, kes soovivad oma lapsele lasteaiakohta alates 1. septembrist 2018 esitaksid Muhu Lasteaia direktorile kohasaamise avalduse **hiljemalt 15. aprilliks**.

Avalduse vorm leitav Muhu valla kodulehelt või saadav Muhu Lasteaiast.

Tähistame Muhu Lasteaia 50. sünnipäeva suure laste kontserdi ja tordisöömisega **8. juunil 2018. a kl 15.00**.

Oodatud on kõik, kellel on side meie lasteaiaga. Oma osalemisest andke palun teada **15. maiks** aadressil

reet.hobustkoppel@muhu.ee või telefonidel 45 30 685 ja 5669 1980.

TSITAAT: Ükskõik kui suur on sündimus või kui hasartne on majandus, otsustav rahva püsijäämisel on ikka see, mis keeles antakse haridust, millises mõõtkavas elab tunnetuskeel, emakeel.

Marju Lepajõe - Postimees 13. veebruar 2018.

Müüa kasutatud kummimatid

Matid on väga heas seisus ja TUGEVAD. Matte on ostenud: hobusetallide boksidesse, pesuruumidesse, keldritesse, kitse- ja lambakasvatusse, garaažidesse, kuuridesse, puidu- ja metallifirmadesse põrandakatteks, aiamaadele, staadionitele, jõusaalidesse jne, kasutusvaldkond väga lai.

Mõõdud: 72*68cm ning paksus 2.7cm.

Hind 7-8eurot, sõltub kogusest.

Kui on küsimusi, võtke julgelt ühendust

53707039, dvora@hotmail.ee

Looduskaitsete piirangute eest makstakse hüvitist

Aprillis saavad metsaomanikud küsida hüvitist looduskaitsete piirangute tõttu saamata jääva tulu eest metsamaal, mis asub Natura 2000 võrgustiku alal piiranguvööndis, sihtkaitsevööndis ja projekteeritava alal ning sihtkaitsevööndis väljaspool Natura 2000 ala. Natura hüvitist saab küsida vaid elektrooniliselt ning taotluse esitamiseks on vaja toimivat ID-kaarti koos paroolidega või mobiil-ID-d.

Taotluse saab Erametsakeskusele esitada 4.-23. aprillini e-PRIA portaalis, kus taotlus eeläidetakse automaatselt metsaomanikule kuuluvate toetusõiguslike aladega. Omanik saab vajadusel korrigeerida pindala ja lisada juurde metsaalasid. Metsatoetuste taotlemisel saab abi küsida kohalikest metsaühistustest või Erametsakeskusest (vt teadet ka lk 2).

Kogu info Natura hüvitise ja infopäevade kohta leiab erametsaportaalist www.eramets.ee/natura.

Saaremaa Metsaühingu kontaktid: www.eramets.ee/saaremaa-metsaunistud.

Küttepuud:

- 3-meetrised koos koju toomisega 20 eur/ruum. Halupuud erinevas pikkuses, vastavalt tellija soovile. Võimalik tellida ka konteinerisse laotud küttepuud. Pakume kompleksiga küttepuude saagimis- ja lõhkumisteenust

Saematerjal:

- Müüme kuiva saematerjali. Servamata lepa, haava, tamme, pärna, saare ja jalaka planku ning lauda. Aialatid männist ja haavast pikkus 3 meetrit. Aiapostid tammest, erinevad pikkused. Toodame vastavalt tellija soovile punn- ja põrandalauda erinevatest puuliikidest. Võimalik tellida poolpalgi mooduleid kuuride ja saunade ehituseks.

Tehnika:

- Roomikekskavaator, kopplaadur, minilaadur, kallur-furgoon ja metsaveoautod ja palju erinevat põllumajandus ning metsatehnikat. Meie masinaparki on lisandunud kaks uut masinat. Minilaadur Avant, mis mahub igale tööplatsile, võimalik kasutada ka siseruumides ning kahjustab pinnast minimaalselt. Masinal on palju erinevaid töövahendeid. Kevadiseks metsseakahjustuste tasandamiseks on parim tööriist masinale paigaldatav vedrupiidega raudreha ning tasandusrest. Masina rendihind 22.-/h.

- Pinnase- ja kannufrees, millega on kiirelt ja efektiivselt võimalik võsastunud või ebatasasane maa muuta murutraktoriga niidetavaks alaks. Seade sobib ka kitsaste külavaheteede freesimiseks ja tasandamiseks. Meetrise läbimõõduga tammekännu pinnasega tasaseks freesimisele kulub 5 minutit, purustab ka juured 20 cm sügavusel pinnases. Hind kujuneb vastavalt töömahule.

Haljastus:

- Müüme huumuserikast sõelutud mulda haljastuseks. 10 eur / tonn
- Sõelutud muld täiteks (sisaldab kuni 1,2 cm läbimõõduga kivi) 5 eur / tonn
- Hobusesõnniku ja turbaga segatud kasvumuld 25 eur / tonn
- Tänavakivi müük ja paigaldus, kivi hind alates (5.- m²)
- Erineva fraktsiooniga killustikud, liiv ja kruus ning graniitkillustik.
- Teede ja platside ehituseks freesasfalt.

Teostame:

- Settekaevude tühjendust, teede väljakute ja aedade ehitus.

- Rohkem infot: www.muhuvarahaldus.ee

- Info ja tellimine:

- 50 97 679 või 53 00 25 20.

ANSU AIAND avab Liiva TAIMEPLATSI (endine Käoking)

laupäeval, 14. aprillil kell 9.00 – 16.00

Edaspidi oleme avatud TEISIPÄEV - LAUPÄEV kell 9.00 – 16.00
Müügil mullad, väetised, seemned, sibulad, püsikud ning vastavalt
ilmale maitse- ja suvelilletaimed.

Teenusena loome põnevaid **suvelillede ja maitsetaimede konteinereid**. Tuues nüüd sobival ajal tühjad taimenõud aiandisse, saad mai alguses tagasi omanäolised, just Sinule loodud taimekooslused - tugevad ja rikkalikult õitsevad pilgupüüdjad või siis lõhnavad ja maitavad suveköögi kaaslased.

Läbi sooja ja lõhnava suve pakume ilu- ja maitsetaimede istutamise ja hooldamise teenust.

Selleks, et leiaksite juba avamisel taimeplatsilt aiatöödeks kõik vajaliku, oleme avanud **SOOVIDE ja NÕUANNETE raamatu**, mis ootab teid Liiva TANKLA POES (peale avamist on sooviraamat taimeplatsil).

Kõik kolmapäeva õhtuks kogutud aiapidamisega seonduvad soovid püüame täita ja sama nädala laupäeva hommikuks TAIMEPLATSILE toimetada.

KAUNIST JA KÜLLUSLIKKU AIAHOOAEGA SOOVIDES,
TEIE ANSU AIAND
Küsi lisa telefonil 52 06 939.

* Otsin **merega seotud asju** võrgud/ankrud/meremehe riided ja ka muud mööblit Viirelaiu Majakavahi külalistemajja Muhu külje alla. Kellel oleks ära anda või müüa midagi, mis saaks uue hingamise meie juures, siis helistage mulle 5454 2020, Priit.

avatud E, T, R, L kl 10–17.

Soovid osta - müüa kinnisvara või vajad hüva nõu?

Võta ühendust: **Lauri Kolk**

Tel: +372 5191 2950,

lauri@adrem.ee

www.adrem.ee

Kõige ülevaatlikum info Muhumaa kinnisvarast! Adrem Kinnisvara tegutseb Saare maakonna kinnisvaraga juba aastast 2002!

* Ehitusmehed/kiviaiaameistrid ootavad tööpakkumisi. Tel. 5461 6512; pankrat.koosanen@mail.ee

Kirikuteated

EELK Muhu Katariina kogudus

Jumalateenistused toimuvad **iga kuu teisel ja viimasel pühapäeval kl 14.**

Muhu Hooldekeskuse kiriku-ruumis jumalateenistused armulauga: **1. aprillil kl 10, 8. aprillil kl 14, 29. aprillil kl 14, 13. mail kl 14.**

Teenistuste aegades võib ette tulla muutusi.

Koguduse hooldajaõpetaja

Hannes Nelis, tel 529 1881

hannes.nelis@eelk.ee

EAÕK

Rinsi Jumalaema Kaasani pühakuju kogudus

31. märtsil kl 10 toimus Laatsaruse laupäeva liturgia.

Hellamaa Peetruse ja Pauluse kogudus

7. aprillil kl 10 Suure Laupäeva liturgia.

Teenib preester Toivo Treima, tel 5635 0051; toivo@eoc.ee

IN MEMORIAM

Meie hulgast lahkusid

2. märtsil 74-aastane **Mati Keinast.**

6. märtsil 43-aastane **Tiina Sults.**

Tunneme kaasa omastele!

Lehekuu juubilarid ja sünnipäevalapsed

Linda Rääm 95 (9.5)
Astra Jõeväli 90 (26.5)
Leida Mereäär 89 (29.5)
Henn Ormet 88 (1.5)
Hermeliina Kolk 86 (6.5)
Milvi Peegel 84 (13.5)
Linda Vorms 82 (20.5)
Ilme Murd 81 (4.5)
Jüri Vahter 81 (30.5)
Viivi-Helle Pere 75 (3.5)
Tiia Jõgi 75 (15.5)
Hillar Saat 70 (16.5)
Elmet Erik 65 (21.5)
Marika Allas 65 (27.5)
Mati Valk 65 (27.5)

Raul Pregel 65 (29.5)
Silvi Krajeva 65 (30.5)
Peeter Pariis 60 (10.5)
Anne-Liis Kask 60 (12.5)
Küllu Vahter 60 (19.5)
Ulvi Sooäär 60 (25.5)

Palju õnne!

Märkus: kes ei soovi oma sünnipäeva avaldada, palume sellest märku anda vähemalt kaks kuud enne, kuna Muhulane avaldab igas numbris mitte algava, vaid järgmise kuu sünnipäevalapsed. **NB!** Uute nimekirjadega seoses palun kontrollige üle, kas kõik toimib teie kunagiste soovide järgi.

COLLESTER

Tehnoülevaatus

Teostame ka TRAKTORITE ülevaatus!

Tulekustuti taatlemine ja müük

Autode sisepesu

Autoremont

Kere, veermiku ja mootori remont

Varuosade tellimine

Sildade reguleerimine

Rehvitööd

Kerevenituspink

Diagnostika

Klaaside vahetus

Muruniidukite ja trimmerite hoiustamine ning hooldus

52 737 75 – alan@collester.ee

Ehitusteenused

Üldehitustööd, kanalisatsiooni- ja torutööd, elektritööd

Teehoovli teenus

Ekskavaator-laaduri teenus

JCB 4CX + erinevad kaevekopad + hüdrovasar

Transport (kraana + kallur)

Minitraktori teenus

Avant 520 + erinevad agregaadid

Sõelatud mulla, killustiku, liiva, paekivi ja raudkivi müük

Haagiste rent

50 675 02 –

paavo@collester.ee

Asume Soonda külas

vanas laudakompleksis.

Muhu Arvutivõlur OÜ
Pakun arvutite parandus- ja hooldustööd, IT taristute paigaldust ning arvutite ehitamist vastavalt kasutaja vajadustele.
arvutivolur@protonmail.com
5822 7584

FIE Irena Tarvis

* raamatupidamine
* finantsanalüüs
* maksundusala nõustamine
* majandusaasta aruannete koostamine
Soovijaile pakun ka paberivaba raamatupidamist ja nutikaid pilvelahendusi.
Helista ja uuri tel 5565 5942.

Maikuu Muhulase materjalid on teretulnud **30. aprilli** lõunani.

Toimetab Anu Pallas,
tel: 52 28 929, e-post: muhulane@muhu.ee
Muhulane ilmub kord kuus.
Internetis www.muhu.ee
Trükinud Saaremaa Trükikoda 450 eks.
Hind **30** eurosent